

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

nimi: Mittetulundusühing Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus

registrikood: 80120020

postiaadress: Harju maakond, Tallinn, Mustamäe linnaosa,
Akadeemia tee 21/6

postisihthnumber: 12618

telefon: +372 6055052

faks: +372 6055070

e-posti aadress: info@evs.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	15
Bilanss	15
Tulemiaruanne	16
Rahavoogude aruanne	17
Netovara muutuste aruanne	18
Raamatupidamise aastaaruande lisad	19
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	19
Lisa 2 Raha	21
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	22
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	23
Lisa 5 Pikaajalised finantsinvesteeringud	23
Lisa 6 Materiaalsed põhivarad	24
Lisa 7 Immateriaalsed põhivarad	25
Lisa 8 Võlad ja ettemaksed	26
Lisa 9 Võlad töövõtjatele	26
Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	26
Lisa 11 Liikmetelt saadud tasud	27
Lisa 12 Annetused ja toetused	27
Lisa 13 Tulu ettevõtlusest	28
Lisa 14 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	28
Lisa 15 Mitmesugused tegevuskulud	28
Lisa 16 Tööjõukulud	29
Lisa 17 Seotud osapooled	29
Lisa 18 Eesti Akrediteerimiskeskuse majandustegevus	29
Aruande allkirjad	31
Vandeaudiitori aruanne	32

Tegevusaruanne 2023

MTÜ Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus (edaspidi MTÜ) alustas tööd 2000. aasta 1. aprillil. MTÜ tegutseb toote nõuetele vastavuse seaduse alusel Eesti standardimisorganisatsioonina ja Eesti akrediteerimisasutusena. MTÜ tegevuse eesmärk on koostada ja levitada standardeid, osutada standardimisalaseid info- ja koolitusteenuseid, luua standardimistegevuseks sobiv keskkond ning esindada Eesti huvipoolte seisukohti Euroopa ja rahvusvahelises standardimises. Samuti vastavushindamisasutuste akrediteerimise korraldamine ja akrediteerimiste läbiviimine kohustuslikes ja vabatahtlikes valdkondades ning mõõtjate erialase pädevuse hindamine ja tõendamine.

MTÜ liikmed on Eesti Vabariik, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Eesti Töandjate Keskliit.

MTÜ oli 2023. aastal Euroopa Standardimiskomitee (CEN), Euroopa Elektrotehnika Standardimiskomitee (CENELEC) ja Rahvusvahelise Standardimisorganisatsiooni (ISO) täisliige ning Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC) liitunud liige, osales nende organisatsioonide tegevuses, võttis nende standardeid üle Eesti standarditeks ning tegi Euroopa ja rahvusvahelisi standardeid Eestis kättesaadavaks. Samuti on MTÜ Euroopa Akrediteerimise Koostööorganisatsiooni EA liige ning on liitunud EA vastastikuse tunnustamise lepetega (MLA) kalibreerimislaborite, katselaborite ja inspekteerimisasutuste akrediteerimise ning kõigi sertifitseerimistegevuste (toote, isikute, juhtimissüsteemi) akrediteerimise alal. Lisaks on EAK EA MLA liige kasvuhoonegaaside heitkoguste tõendamisasutuste akrediteerimise alal. 2023. aastal liitus MTÜ Rahvusvahelise Laborite Akrediteerimise Koostööorganisatsiooniga ILAC ning on selle liige.

2023. aastal oli MTÜ tulu põhitegevusest kokku 2 932 109 eurot. 2023. aasta põhitegevuse tuludest 1 873 4411 eurot moodustas tulu standardimistegevustest ja 1 054 121 eurot tulu akrediteerimistegevustest. Võrreldes 2022. aastaga kasvas MTÜ standardimistegevuste tulu 8% ja akrediteerimistegevuste tulu 8,5%. 2023. aasta standardimistegevuste tulust 80% moodustas standardite müügist ja levitamisest ning standardimisalaste koolituste korraldamisest saadud tulu, 20% moodustasid erinevad sihtotstarbelised eraldised standardimistegevuseks. Akrediteerimisteenuste tulust moodustas 95% akrediteerimisteenuste ja akrediteerimisega seotud koolituste müük ja 5% riigi sihtotstarbelised toetused. MTÜ ja riigi kokkuleppe kohaselt sai MTÜ 2022. aastal sihtotstarbelise eraldise toetuse lepingu raames riigilt standardimise korraldamiseks Eestis 350 000 eurot ja akrediteerimistegevuste korraldamiseks 88 000 eurot. 60 000 eurot eraldas riik Eesti akrediteerimisasutuse uue veebilehe väljatöötamisega seotud töödeks.

Standardimistegevused

Standardite koostamine ja standardimise korraldamine

2023. aasta jooksul avaldasime 1459 uut standardit ja tegime kättesaadavaks 131 standardilaadset dokumenti. Kehtetuks tunnistasime või asendasime 1226 standardit ja 301 standardilaadset dokumenti. Kehtivate Eesti standardite arv 2023. aasta lõpuks oli 28 964. Kehtivatest standarditest enamiku (97,8%) moodustavad Eesti standarditeks üle võetud Euroopa standardid. Aasta lõpu seisuga kehtis 271 algupärast Eesti standardit. 355 Eesti standardit olid üle võetud rahvusvahelised standardid.

Eesti standarditest 1963 (6,6%) olid avaldatud eestikeelsena. Aasta jooksul lisandus 40 kehtivat eestikeelset dokumenti. Kokku avaldasime 2023. aastal 168 eestikeelset dokumenti.

2023. aasta jooksul korraldasime 1460 standardi arvamusküsitluse ja 140 standardi tõlke kommenteerimise. Arvamusküsitluste korraldamiseks kasutame peamise vahendina standardite avaliku kommenteerimise portaali, mis asub veebiaadressil <https://komport.evs.ee/>. Arvamusküsitluse tulemusena esitati meile standardite kommenteerimisportaali kaudu 1116 kommentaari 73 standardi (21 standardikavandi ja 52 tõlke) kohta 87 eksperdilt, mida on omajagu rohkem kui 2022. aastal.

Standardite koostamisega tegeles 2023. aastal 56 registreeritud EVS tehnilist või projektkomiteed, milles tegutses kokku ligi 500 eksperti. 2023. aastal asutasime järgmised uued standardimise komiteed:

EVS/TK 82 „Tehisintellekt“,
EVS/TK 83 „Ringmajandus“.

2023. aastal jätkasime standardimises osalejatele erinevate standardimisaspektide tutvustamiseks lühikoolituste korraldamisega. 2023. aastal viisime selleks läbi kolm (virtuaalset) lühikoolitust standardimisalastes küsimustes:

- Eesti õigusakte ja eritingimusi arvestava standardi koostamine,
- Komiteede töökeskkonna teemaline lühikoolitus,
- Standardikavandite Kommenteerimisportaali ja Euroopa standardikavandite sisendi teemaline lühikoolitus.

Lühikoolitused on standardimises osalejate hulgas endiselt küllaltki populaarsed. Kolmel koolitusel osales kokku 228 eksperti.

2023. aasta oktoobris korraldasime komitee liikmetele traditsioonilise komiteede infopäeva. Infopäeval tutvustasime EVS-i uuemaid arenguid ja tegevusi. Infopäeval osales 35 komiteede liiget. Komiteede infopäeva raames tunnustasime EVS-i teenetemärgi ja tänukirjaga Meelis Kärti märkimisväärse panuse eest tehnilise komitee EVS/TK 17 „Madalpinge“ töösse ja elektriala eestikeelsete standardite koostamisse ning Anu Nuuti märkimisväärse panuse eest tehnilise komitee EVS/TK 57 „Põlevkivi ja põlevkiviproduktide töötlemine“ töösse ja põlevkivi valdkonna standardite koostamisse.

2023. aasta lõpus komiteede liikmete hulgas korraldatud rahulolu-uuringu tulemuste põhjal on 97% komiteede liikmetest rahul EVS-i poolt komiteedele pakutava igapäevase toega ning 92% hindab standardi koostamise võimalusi heaks. Standardite kommenteerimise võimalustega

kommenteerimisportaali vahendusel on rahul 93% küsitlusele vastanud komiteede liikmetest. Samuti on 93% komiteede liikmetest rahul komiteede töökeskkonnaga. Võrreldes eelmise aastaga oli komiteede liikmete rahulolu meie teenustega mõnevõrra paranenud.

Osalemine Euroopa standardimises

Arvestades, et valdav enamik Eesti standardeid on ülevõetud Euroopa standardid, moodustab osalemine Euroopa standardiorganisatsioonide töös olulise osa EVS-i tegevusest.

2023. aastal võtsime Eesti standarditeks üle 1315 Euroopa standardit ning tegime kättesaadavaks 169 CEN-i ja CENELEC-i standardilaadset dokumenti. EVS võttis 2023. aastal tähtajaks üle 100% CEN-i ja CENELEC-i standarditest, mille tekstid olid meile kättesaadavad. EVS teeb endiselt Euroopa standardid ja standardilaadsed dokumendid Eestis kättesaadavaks nende avaldamisest arvates küllalt lühikese ajavahemiku jooksul – keskmine ajavahe Euroopa standardi teksti kättesaadavaks tegemise ja selle Eesti standardina avaldamise vahel oli 2023. aastal 11,6 päeva.

2023. aastal jätkasime Eesti sisendi andmisega Euroopa standardite koostamise protsessis. CEN-i/CENELEC-i täisliikmekohustuste kohaselt täitsime Euroopa standardite kohustuslikke koostamisprotseduure, algtades muuhulgas 1470 Euroopa standardikavandi arvamusküsitlused. Arvamusküsitluse tulemusena edastasime nimetatud standardimisorganisatsioonidele Eesti seisukohana 1053 kaalutletud hääletusotsust ja 17 standardikavandi kohta kommentaarid. Aasta jooksul registreerisime Eesti eksperdid osalema 48-l standardite koostamisega seotud koosolekul (2022. aasta vastav näitaja oli 17).

Euroopa standardikavandite hääletamisel püsis 2023. aastal antud Eesti hääle arv endiselt üsna kõrgel tasemel. Tehniliste komiteedega kaetud standardimisvaldkondades andsime hääle 90%-l hääletustest. (2022. aasta näitaja oli 75%.)

Seega oli 2023. aastal Euroopa standardite koostamises osalemine ning Eesti sisendi andmine Euroopa standardite heakskiitmisprotsessis omajagu aktiivsem kui 2022. aastal.

Seoses kohustusega avaldada infot Euroopa õigusaktidega seotud harmoneeritud standardite kohta, avaldasime 2023. aasta jooksul EVS Teatajas teated 219 harmoneeritud standardi kohta. Samuti tõlkisime avaldamise eesmärgil 82 harmoneeritud standardi pealkirja.

Eestikeelsed ja algupäraseid standardid

2023. aastal avaldasime eesti keeles 168 standardit 8406 leheküljel. Avaldatud 168 standardist 158 olid standardite tõlked eesti keelde, algupäraseid standardeid oli eesti keeles avaldatud dokumentide hulgas kümme. 2023. aasta jooksul kasvas kehtivate eestikeelsete standardite koguarv 40 standardi võrra – 1923 standardilt 1963 standardini.

Seoses vajadusega vaadata algupärase standardite ajakohasus iga viie aasta tagant üle, jätkasime 2023. aastal algupärase standardite regulaarse ülevaatusega. Alustasime 27 algupärase standardi ülevaatust ning jõudsime 24 algupärase standardi korral ülevaatusotsuseni.

Eesti standardite koostamist ja tõlkimist toetasime standardite koostajatele, tõlkijatele ja ekspertidele makstud 182 500 euroga.

Standardite ja õigusaktide vahelise kooskõlaga seotud tegevused

Jätkasime õigusaktide eelnõude seiret eesmärgiga juhtida vajaduse korral ametkonna tähelepanu mittekorrektsetele standardiviidetele ning tagada õigusaktide ja standardite omavaheline kooskõla. Aasta jooksul tuvastasime selle tegevuse käigus 12 ebakorrektsed viiteid sisaldavat eelnõud, mille korral juhtisime õigusakti eelnõu koostaja tähelepanu viitamisega seotud probleemidele. Samuti konsulteerisime aasta jooksul mitmeid riigiasutusi standardite ja õigusaktide seoste küsimuses.

2023. aasta aprilli seisuga on 271 kehtivat õigusakti, mis sisaldavad viidet standarditele. Nendest 155 õigusakti sisaldab korrektseid viiteid ning mittekorrektseid viiteid sisaldavate õigusaktide arv on 116. Võrreldes 2022. aastaga on mittekorrektseid viiteid sisaldavate õigusaktide arv 18 võrra vähenenud.

Standardite levitamine ja infoteenused

2023. aasta oli standardite levitamise osas mahtude poolest võrreldav 2022. aastaga, kuid kuna üle pika aja korrigeerisime 2023. aastal Eesti standardi hindu, kujunes standardite müügitulu kõigi aegade suurimaks. 2023. aastal oli standardite ja standarditega seotud lugemisteenuste müügist saadud tulu 1 466 281 eurot (2022. aastal 1 291 599 eurot), kasvades 2022. aastaga võrreldes 13,5%. Standardite müügitulust 17% tuli Eesti klientidelt, 83% väljaspool Eestit tehtud tellimustelt.

Populaarsemateks valdkondadeks olid 2023. aastal meditsiiniseadmete standardid, samuti on endiselt kõrge juhtimissüsteemide standardite müük.

Standardite ostmiseks esitati 2023. aastal 27 948 tellimust (2022. aastal 26 929). Tellimused jaotusid esitamise viisi alusel järgmiselt:

- e-poe kaudu 27 788,
- e-posti teel 130,
- klienditeeninduses kohapeal 30.

Valdav enamus standardite kasutajaid eelistab standardeid erinevates elektroonsetes formaatides. Standardite tellimused paberkandjal moodustasid 2023. aastal üksnes 2% kõigist standardite ostmiseks tehtud tellimustest. Ööpäev läbi toimiv automatiseeritud ostuprotsess ja võimalus laadida elektroonsed standardid ostu sooritamise järgselt koheselt alla, aga ka elektroonsete dokumentide kasutamise suurem paindlikkus, on asendanud peaaegu täies ulatuses varasemalt suurema osatähtsusega paberkandjal standardite müügi.

Endiselt jätkus lisaks võimalusele osta standardeid e-poest eraldi eksemplaridena, kas üksik või hulgilitsentsiga, ka standardite e-kogude lugemisteenuste müük. 2023. aastal müüsimise lugemisteenuseid 63 119 euro eest. 2022. aasta näitaja oli 58 607 eurot. Seega on kollektsiooniteenuste kasutamine jätkuvalt vaikselt kasvav. Enamik lugemisteenuste müügist tuli standardite kollektsioonide veebilugemisteenuste arvelt, väiksema osa moodustas standardite sirvimisteenusest saadav tulu. Standardite sirvimisteenuse osas viisime sisse

muudatuse, mille kohaselt on alates 2023. aastast võimalik sirvimisteenuse kasutajal valida kahe erineva pikkusega sirvimisaja vahel. Lühiajaliselt on võimalik soetada sirvimisõigus 30 minutiks, pikemaajaline sirvimine on endiselt kestusega 24 tundi.

2023. aastal oli EVS-i e-poe kaudu võimalik soetada ligikaudu 100 000 erinevat standardit ja standardilaadset dokumenti. Peale e-poes leiduvate dokumentide vahendasime oma klientidele väheses mahus ka teisi eri standardimisorganisatsioonide koostatud standardeid.

Jätkasime ka jälitatud muudatustega konsolideeritud (*redline*) standardite koostamist ja klientidele pakkumist. 2023. aastal lisandus meie *redline* toodete kollektsiooni 153 uut *redline* toodet.

MTÜ klienditeenindust külastas 2023. aastal standarditega kohapeal tasuta tutvumise eesmärgil 27 klienti (2022. aastal oli kliente 19). Külastamiste arv püsib endiselt minimaalsena ning selle peamine põhjus on üha mitmekesisemad võimalused standardiga elektroonselt, väljaspool EVS-i ruume tutvuda, sh standardite avalikud lugemispunktid mitmes raamatukogus.

Tasuta infoteenustest jätkasime standardite infoteenuse ja standardite monitooringu teenuse osutamist. 2023. aasta lõpuks kasutas standardite infoteenust 4823 klienti. Standardite monitooringu teenusesse oli vähemalt ühe standardi lisanud 39903 klienti.

MTÜ standardimisalaste tegevuste jooksuks kajastamiseks avaldasime veebis 63 eestikeelset ja 26 ingliskeelset uudist. Samuti jätkasime MTÜ standardimistegevuste kajastamist sotsiaalmeedias, kajastades meie tegevusi Facebookis ja LinkedInis. Aasta jooksul kasvas meie jälgijate arve Facebookis 74% ja LinkedInis 92%.

2023. aasta lõpus korraldasime standardeid kasutavate klientide hulgas kliendiküsitluse. Kliendiuuringu tulemused näitavad, et standardite kasutajate rahulolu meie teenustega püsib endiselt väga kõrge. Rohkem kui 97% standardeid kasutavatest klientidest andis uuringus hinnangu, et EVS-i teenused rahuldavad neid täielikult või enamasti. Samuti ollakse endiselt rahul meie klienditeeninduse päringutele vastamise kvaliteediga (98% on rahul). Eesti klientide jaoks on endiselt murettekitav aspekt meie teenuste kasutamises eestikeelsete standardite vähesus – ligikaudu 23% Eesti kliente häirib see aspekt suurel määral. Samaväärselt häiriv on klientide hulgas asjaolu, et kõikidest muudatusi saanud standarditest ei ole saadaval konsolideeritud tekste.

WTO infopunkt

2023. aastal jätkasime tegutsemist WTO infopunktina, vahendades TBT ja SPS-i teatise ning avaldades neid EVS-i kodulehel. 2023. aastal avaldasime 1686 TBT teatist ja 1257 SPS teatist. Avaldatud teatiste arv püsis üldjoontes 2022. aastaga samal tasemel.

Endiselt pakume huvitatutele võimalust tellida endale tasuta WTO teatiste infokiri. WTO infokirjaga on liitunud 32 kasutajat, kellele saadame iga nädal välja WTO teatiste infokirja uute ilmunud WTO teatiste infoga.

Rahvusvaheline standardimisalane koostöö

EVS-i esindajad osalesid 2023. aastal CEN-i ja CENELEC-i tehnilise nõukoja töös, CEN-CENELEC-i ühises kommertstegevusi koordineerivas grupis (JCAG) ja võtsid osa standardite levitamisküsimusi arutava foorumi (EFSD) tööst. Peale nende organite ja töögruppide osaleti pidevalt ka mitme väiksema töögrupi ja -rühma töös, olenevalt arutatavate teemade aktuaalsusest ja olulisusest.

Rahvusvaheliste standardimisorganisatsioonide ISO ja IEC tööga seoses osalesime virtuaalselt ISO peaassambleel, ISO Euro-Aasia regionaalsetel kohtumisel, samuti erinevatel teistel koosolekutel ning võtsime vajalikus ulatuses osa nende organisatsioonide igapäevatööst.

Balti riikide standardimisalase koostöö raames osalesime 2023. aastal Läti kolleegide poolt korraldatud Balti Standardifoorumil Daugavpilsis. Balti Standardifoorum on pika traditsiooniga kohtumine, mille raames Eesti, Läti, Leedu ja Poola kolleegid vahetavad omavahel standardimisalaseid kogemusi.

Euroopa harmoneeritud standardite kättesaadavus

2023. aastal toimus Euroopa Kohtus kohtuvaidlus Euroopa õigusaktidega seotud harmoneeritud standardite kättesaadavuse küsimuses. Kaks internetis infomatsiooni vabalt kättesaadavuse eest seisvat organisatsiooni Public.Resource.Org Inc ja Right to Know CLG kaebasid kohtusse Euroopa Komisjoni, kes keeldus neile määruse (EÜ) nr 1049/2001 alusel nelja harmoneeritud standardit tasuta väljastamast. Kaebajad leidsid, et kuna harmoneeritud standardid moodustavad osa Euroopa õigusest, ei tohiks nendele kehtida autoriõiguse kaitse, samuti esineb nende dokumentide osas ülekaalukas avalik huvi, millest tulenevalt peaks Euroopa Komisjon küsitud dokumendid tasuta väljastama.

Kuigi Euroopa kohus ei seadnud kahtluse alla standardiorganisatsioonide standarditega seotud autoriõigusi, otsustas Euroopa Kohus 2024. aasta 5. märtsil (kohtuotsus asjas C-588/21 P), et Euroopa Komisjon peab ülekaalukast avalikust huvist tulenevalt väljastama küsijale tasuta nelja harmoneeritud standardi tekstid.

Ülalkirjeldatud otsusega lõi Euroopa Kohus pretsedendi, millel saab suure tõenäosusega olema oluline mõju terve Euroopa standardimissüsteemile, tuues ilmselt kaasa muudatused Euroopa standardimise finantseerimises. Ka MTÜ standardite müügituludest moodustab harmoneeritud standardite müük olulise osa (ligikaudu 20%), seega võib harmoneeritud standardite kättesaadavus teistel alustel järgnevatel perioodidel MTÜ tulusid mõjutada omajagu.

Arvestades eeltoodut, järgib MTÜ 2024. aastal tähelepanuga otsuse rakendamisest lähtuvaid arenguid ning kohandab oma teenuseid vastavalt.

Koolitused, infopäevad ja messid

2023. aastal jätkasime tasuliste koolituste korraldamist. Koolitustega seoses alustasime uue initsiatiivina akrediteerimisalaste koolituste korraldamist. 2023. aasta alguses tulime uuendusena välja modulaarse koolitussüsteemiga EAK assessoritele, mis koosneb kolmest moodulist (A, B, C) ja mille raames tutvustasime erialaassessoritele moodulite kaupa erinevaid akrediteerimisalaseid aspekte. Süsteemi raames viisime läbi 7 koolitust. Huvi koolituste vastu on olnud suur. Juurde on tulnud uusi assessorite kandidaate ning täiendava koolituse on läbinud ka paljud eksperdid, et saada assessoriks. Koolitustel on osalenud ka paljude klientide esindajad, et saada ja uuendada teadmisi akrediteerimisstandardite nõuetest.

2023. aastal korraldasime kokku 19 koolitust. Koolitusteenustest saadavaks tuluks kujunes 49 403 eurot. Rahulolu meie poolt korraldatavate koolituste kvaliteediga püsis 2023. aastal üsna kõrge – keskmine hinne koolitusel oli viie palli süsteemis 4,7.

MTÜ teenuste tutvustamiseks osalesime messil Eesti Ehitab, samuti käisime meie standardimisega seotud teenuseid tutvustamas Eesti Kinnisvarahindajate Ühingu infoseminaril ja Tehnikaülikooli personalile TalTechi raamatukogus.

Akrediteerimistegevused

Akrediteerimine

2023. aastal jätkas MTÜ struktuuriüksus Eesti Akrediteerimiskeskus (EAK) tegutsemist Eesti akrediteerimisasutusena, viies läbi akrediteerimis- ja mõõtjate erialase pädevuse hindamisi ning jätkates akrediteeritud klientide ja erialaselt pädevate mõõtjate teenindamist ning nende üle akrediteerimisalase järelevalve teostamist.

2023. aastal viisime lõpule 5 esmast akrediteerimishindamist. Esmahindamised viisime läbi kahe katse- ja ühe kalibreerimislabori ning kahe inspekteerimisasutuse osas.

Seoses viie aasta möödumisega esma- või uushindamisest tegi EAK 2023. aastal 36 positiivset uushindamise otsust, sh 1 kalibreerimislabori, 25 katselabori, 2 meditsiinilabori, 5 inspekteerimisasutuse, 2 toote sertifitseerimisasutuse ja 1 pädevuskatsete korraldaja osas.

Lisaks esma- ja uushindamistele viisime kokku 43 akrediteerimisulatusel laiendamise hindamist 25 katselabori, 12 meditsiinilabori, 2 kalibreerimislabori, 1 inspekteerimisasutuse, 1 toote sertifitseerimisasutuse, 1 juhtimissüsteemide sertifitseerimisasutuse ja EMAS tõendamisasutuse ning 1 EMAS-tõendamisasutuse osas.

Aruandeperioodil tunnistasime kehtetuks nelja katselabori akrediteeringu. Kahe katselabori, ühe inspekteerimisasutuse ja ühe meditsiinilabori akrediteering lõppes tähtaja möödumise tõttu. Taastati ühe katselabori akrediteering.

2023. aastal teostasime akrediteeritud asutustes 174 järelevalvehindamist, sh 93 katselabori, kaheksa kalibreerimislabori, 15 meditsiinilabori, 35 inspekteerimisasutuse, kolme juhtimissüsteemide sertifitseerimisasutuse, üheksa toote sertifitseerimisasutuse, kaheksa isikute sertifitseerimisasutuse, kahe EMAS-tõendamisasutuse ja ühe kasvuhoonegaaside tõendaja osas.

Kokku oli aasta lõpu seisuga kehtiv EAK akrediteering 222 vastavushindamisasutusel, sh 11 kalibreerimis-, 119 katse- ning 17 meditsiinilaboril, 47 inspekteerimisasutusel, viiel juhtimissüsteemide, kaheksal isikute- ja 11 toote sertifitseerimisasutusel, kahel EMAS- ja ühel kasvuhoonegaaside heitkoguste tõendamisasutusel ning ühel pädevuskatsete korraldajal.

Akrediteeritud asutuste loetelu on välja toodud EAK veebilehel.

Peamiseks akrediteerimise taotlemise ajendiks on Eesti õigusaktides (ca 60 seadust/määrust) akrediteerimise sätestamine kohustusliku eeldusena asutuste volitamiseks teatud konkreetsete ülesannete täitmiseks või teatud tegevusalal tegutsemiseks.

Mõõtja erialase pädevuse hindamine ja tõendamine

Analoogselt akrediteerimistegevustega jätkasime EAK struktuuriüksuses erialaselt pädevate mõõtjate pädevuse hindamist vastavalt majandus- ja taristuministri 13.12.2018 määrusele nr 64 "Nõuded mõõteprotseduurile ja mõõtja erialasele pädevusele ning pädevuse hindamise ja tõendamise kord"

2023. aastal viisime läbi õigusaktidega reguleeritud alas tegutseva 62 asutuse mõõtja erialase

pädevuse hindamise ja tõendamise. 2023. aasta lõpu seisuga omab kehtivat mõõtja erialase pädevuse tõendust 111 organisatsiooni.

Info EAK poolt hinnatud ja tõendatud pädevate mõõtjate kohta on esitatud EAK veebilehel.

Osalemine Euroopa Akrediteerimise Koostööorganisatsiooni EA töös, ILAC-liikmelisus ja rahvusvaheline koostöö

EAK on 2023. aastal Euroopa Akrediteerimise Koostööorganisatsiooni (EA) liige. EA mitmepoolsete kokkulepete (MLA) kohaselt tunnustatakse EAK akrediteerimisi Euroopas järgmistes valdkondades:

- kalibreerimis-, meditsiini- ja katselaborite akrediteerimine;
- inspekteerimisasutuste akrediteerimine;
- toote-, isikute- ja juhtimissüsteemide sertifitseerimistegevuste akrediteerimine;
- kasvuhoonegaaside heitkoguste tõendamisasutuste akrediteerimine.

18.04.2023 tehti dokumentatsiooni ülevaatus põhjal EAK osas EA mitmepoolse vastastikuse tunnustamise lepingu uuendamise otsus, laiendamaks ulatust standardi ISO/IEC 17029:2019 „Vastavushindamine. Üldised põhimõtted ja nõuded valideerimis- ja Tõendamisasutustele“ osas.

2023. aastal laiendasime EAK liikmelisust, astudes Rahvusvahelise Laboriakrediteerimise Koostööorganisatsiooni ILAC liikmeks. ILAC-liikmelisus võimaldab EAK akrediteeritud klientidel saavutada nende väljastatud tunnistuste osas rahvusvaheline tunnustatus. EAK on alates 18. maist 2023 ILAC-i vastastikuse tunnustamise lepingu (ILAC MRA) täisliige kalibreerimis-, katse- ja meditsiinilaborite ning inspekteerimisasutuste akrediteerimise alal. ILAC-märgi kasutusõiguse saamiseks sõlmisime ILAC-iga lepingu 30.08.2023, millest tulenevalt saavad alates 2023. aasta septembrist meie kliendid kasutada oma tunnistustel ja protokollidel ILAC MRA märki.

Rahvusvaheline akrediteerimisalane koostöö toimus 2023. aastal jätkuvalt nii kaugtöö korras kui ka osalemisega kohapealsetel koosolekutel. 2023. aastal osalesime järgmiste EA töögruppide ja töörühmade töös:

- Laborikomitee ja selle tervishoiu töögrupp
- Horisontaalse harmoneerimise komitee
- Inspekteerimiskomitee
- Sertifitseerimiskomitee ja selle keskkonna, toidu ning valideerimise ja verifitseerimise töögrupid
- EA mitmepoolsete lepete nõukogu

Samuti osales EAK töötaja EA peaassambleel.

Lisaks Euroopa tasandi koostööle osaleme Põhja- ja Baltimaade akrediteerimisalases koostöös. Põhja- ja Baltimaade koostöö raames toimusid 2023. aastal järgmised koosolekud:

- Põhja- ja Baltimaade peaassessorite sertifitseerimis- ja inspekteerimisvaldkonna koosolek
- Põhja- ja Baltimaade asutuse juhtide koosolek Helsingis
- Põhja- ja Baltimaade peaassessorite labori valdkonna koosolek
- Põhja- ja Baltimaade asutuse juhtide koosolek Kopenhaagenis

EA vastastikuste hindamiste programmi raames osales meie peaassessor Kreeka akrediteerimisasutuse EYSD evalueerimises.

Arendus- ja tugitegevused

Akrediteerimistegevuse nõuetekohase läbiviimise tagamiseks on EAK-s rakendatud ja toimivana hoitud ISO/IEC 17011 nõuetele vastav juhtimissüsteem. 2023. aasta lõpus viisime läbi EAK juhtimissüsteemi juhtkonnapoolse ülevaatuse, mille tulemusena järeldasime, et EAK juhtimissüsteem on adekvaatne ja mõjus EAK-le kehtivate nõuete, sh standardi ISO/IEC 17011 nõuete, EAK juhtpõhimõtete ja EAK eesmärkide rakendamisel.

Alates 1. septembrist 2023 võttis Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus kasutusele uue visuaalse identiteedi ning uued logod. Otsus värskendada visuaalset identiteeti tulenes kahe asutuse liitumisest. Seoses uue logo kasutuselevõtuga muutus ka akrediteerimissümboli kujutis ja iga akrediteeritud asutus sai EAK-lt uue personaalse akrediteerimissümboli.

EAK efektiivsuse tõstmiseks loime EAK struktuuri akrediteerimise koordinaatori ametikoha. Akrediteerimise koordinaatori ülesandeks on akrediteerimishindamiste ettevalmistamine ning hindamiste administratiivne toetamine. Varasemalt tegid EAK-s nimetatud tegevusi EAK peaassessorid. Koordinaatori tööle asumine võimaldab peaassessoritel nüüdsest enam keskenduda akrediteerimishindamiste sisulisele poolele.

Traditsiooniliselt viisime läbi kliendipäeva erinevatele kliendigruppidele. 2023. aastal korraldasime kliendipäeva koos assessorite teabepäevaga Apollo kinos, Ülemistes. Kliendi- ja assessorite teabepäev toimus 06.12. Ürituse käigus andsime EAK klientidele ja assessoritele ülevaate EAK-s toimunud muudatustest, samuti anti ülevaade teavitava asutuse (TTJA) tegevustest, elektrivaldkonna isikute kompetentsusnõuete muutmistest ning muudatustest standardis EVS-EN ISO 15189:2022. Kliendi- ja assessorite teabepäeval osales 169 külastajat.

Seoses vajadusega harmoniseerida arusaamist akrediteerimisnõuetest, viisime läbi kolm EAK tehnilise komitee koosolekut: kalibreerimislaborite valdkonnas; vedelkütuste analüüsi valdkonnas ja vee analüüside valdkonnas. Samuti korraldasime koosoleku tee-ehituse valdkonna akrediteerimise küsimuste arutamiseks.

2023. aasta lõpus viisime läbi rahulolu-uuringu EAK klientide hulgas. Keskmise EAK tegevuse kohta antud hinne jäi vahemikku 4,31 – 4,79, mis on üldjoontes võrreldav eelmise aasta uuringu tulemusega. Kliendid hindavad kõrgelt EAK hindamisrühma teadmisi, mis tõendab jätkuvalt EAK hindamisrühmade kompetentsust. Kõrgelt on hinnatud ka kliendiga suhtlemisel konfidentsiaalsuse tagamist. Madalamalt on hinnatud informatsiooni kättesaadavust, vastamiskiirust ja taotlemise protseduuri. Pädevad mõõtjad on samuti suhteliselt madalalt hinnanud taotlemise protseduuri ja EAK vastamiskiirust. Üldine rahulolu EAK akrediteerimisteenusega on siiski püsivalt kõrge (5-palli süsteemis üle nelja).

Eesti Akrediteerimiskeskuse finantsnäitajad

Eesti akrediteerimissüsteemi ja EAK-d peavad peamiselt üleval akrediteerimis- ja pädevushindamisest huvitatud isikud läbi akrediteerimistasude ja erialaselt pädevate mõõtjate hindamise tasude maksmise. 2023. aastal oli EAK tulu akrediteerimise ja mõõtja pädevuse hindamise ja tõendamise teenuste eest kokku 978 345 eurot. Eesti riik toetas EAK tegevust

2023. aastal 54 531 euroga. Seoses akrediteerimisalaste koolituste korraldamisega lisandus 2023. aastal EAK tuludele koolitustulu summas 21 245 eurot. Kokku olid EAK tulud 2023. aastal 1 056 802 eurot.

EAK 2023. aasta kulud olid 1 027 751 eurot, millest tulenevalt lõpetas EAK 2023. aasta 29 051 euro suuruse tulemiga.

EAK netovara 2023. aasta 31. detsembri seisuga oli 503 727 eurot.

Plaanid 2024. aastaks

2024. aastal jätkab MTÜ tegutsemist Eesti rahvusliku standardiorganisatsiooni ja riikliku akrediteerimisasutusena, osutades lisaks standardimise korraldamise ja standardite levitamisega seotud teenuseid ning vastavushindamisasutuste akrediteerimise ja mõõtja erialase pädevuse hindamise ja tõendamise teenust.

2024. aastal plaanime jätkata standardimistegevusi 2023. aastaga võrreldavas mahus, paigutades algupäraste standardite koostamisse ja standardite tõlkimisse ligikaudu 200 000 eurot.

Standardite kasutajatele mõeldud teenuste osas on plaan laiendada e-poes saada olevat tootevalikut. 2023. aastal jätkame endiselt Eesti standardimisorganisatsioonina tegutsemist kõiki meie seniseid teenuseid osutades ja võimalusi pakkudes.

Eesti akrediteerimisasutusena tegutsemisel on suuremaks uueks arenduseks EAK veebilehe www.eak.ee uusversiooni väljatöötamine. Loomulikult jätkame hindamisi analoogselt 2023. aastaga vastavushindamisasutuste akrediteerimise ja mõõtjate erialase pädevuse osas.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	2 130 554	1 614 176	2
Finantsinvesteeringud	1 000 000	0	
Nõuded ja ettemaksed	152 394	180 483	3
Kokku käibevarad	3 282 948	1 794 659	
Põhivarad			
Finantsinvesteeringud	0	1 000 000	5
Nõuded ja ettemaksed	17 671	17 671	3
Materiaalsed põhivarad	19 319	22 814	6
Immateriaalsed põhivarad	30 410	64 416	7
Kokku põhivarad	67 400	1 104 901	
Kokku varad	3 350 348	2 899 560	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	605 074	524 717	8
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	119 375	33 884	
Kokku lühiajalised kohustised	724 449	558 601	
Kokku kohustised	724 449	558 601	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	2 340 959	2 000 119	
Aruandeaasta tulem	284 940	340 840	
Kokku netovara	2 625 899	2 340 959	
Kokku kohustised ja netovara	3 350 348	2 899 560	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	2 400	2 400	11
Annetused ja toetused	433 553	438 804	12
Tulu ettevõtlusest	2 494 029	2 265 149	13
Muud tulud	2 127	29 523	
Kokku tulud	2 932 109	2 735 876	
Kulud			
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-475 198	-462 802	14
Mitmesugused tegevuskulud	-637 070	-571 848	15
Tööjõukulud	-1 525 810	-1 291 728	16
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-51 020	-67 173	
Muud kulud	-602	-2	
Kokku kulud	-2 689 700	-2 393 553	
Põhitegevuse tulem	242 409	342 323	
Intressitulud	44 752	0	
Intressikulud	0	-143	
Muud finantstulud ja -kulud	-2 221	-1 340	
Aruandeaasta tulem	284 940	340 840	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	242 409	342 323	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	51 020	67 173	6,7
Kokku korrigeerimised	51 020	67 173	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	51 602	-124 279	3
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	165 848	41 072	8
Laekunud intressid	21 239	177	
Kokku rahavood põhitegevusest	532 118	326 466	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-13 519	-11 676	6,7
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-13 519	-11 676	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	0	-1 696	
Makstud intressid	0	-143	
Muud väljamaksed finantseerimistegevusest	0	-1 000 000	
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	0	-1 001 839	
Kokku rahavood	518 599	-687 049	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	1 614 176	2 302 742	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	518 599	-687 049	
Valuutakursside muutuste mõju	-2 221	-1 517	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	2 130 554	1 614 176	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2021	2 000 119	2 000 119
Aruandeaasta tulem	340 840	340 840
31.12.2022	2 340 959	2 340 959
Aruandeaasta tulem	284 940	284 940
31.12.2023	2 625 899	2 625 899

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

MTÜ Eesti Standardikeskuse 2023.aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, mille põhinõuded kehtestatakse raamatupidamise seadusega ning mida täpsustavad Raamatupidamise Toimkonna juhendid. 2023.aasta raamatupidamise aastaaruanne on esitatud eurodes.

Raha

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, nõudmiseni hoiuseid pankades, katkestatavaid tähtajalisi hoiuseid tähtajaga kuni 3 aastat.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluuta arvestust peetakse Eesti Vabariigi ametlikult kehtivas vääringus ja hinnatakse ümber operatsioonipäeval kehtiva Euroopa Keskpanga valuutakursi järgi.

Välisvaluutas fikseeritud kohustise väljamakse kirjendatakse väljamakse vahetuspäeva kommerts pangakursiga. Kasum või kahjum valuutakursi muutusest kajastatakse tulemiaruanDES perioodi äritulu või ärikuluna.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuetena ostjate vastu kajastatakse mittetulundusühingu tavapärase standardite müügitegevuse käigus tekkinud lühiajalisi nõudeid.

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses.

Nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse võimaluse korral iga ostja kohta eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Kui nõuete individuaalne hindamine ei ole nõuete arvu tõttu võimalik, hinnatakse individuaalselt ainult olulisi nõudeid. Ülejäänud nõudeid hinnatakse kogumina, arvestades eelmiste aastate kogemust laekumata jäänud nõuete osas. Lootusetud nõuded on bilansist välja kantud.

Kõiki muid nõudeid (viitlaekumisi, antud laene ning muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid), välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõudeid, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Edasimüügi eesmärgil soetatud nõudeid kajastatakse õiglase väärtuse meetodil.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse mittetulundusühingu varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 1000 eurot. Alates 20.02.2023 rakendatakse põhivara arvelevõtmise alampiirina 2500 eurot. Varad, mille kasulik tööiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla põhivara arvelevõtmise alampiiri, kantakse kasutuselevõtmise hetkel täielikult kulusse.

Kuludesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalsed põhivarad võetakse algselt arvele selle soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud varade viimiseks tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuste langusest tulenevad allahindlused.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Amortisatsioonimäärad aastas on põhivarade gruppidele järgmised:

Muu inventar, tööriistad ja sisseseade: 25%. Masinad ja seadmed: 25%.

Immateriaalsed põhivarad võetakse algselt arvele selle soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest.

Immateriaalseid põhivarasid kajastatakse bilansis selle soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum.

Amortisatsioonimäär aastas immateriaalsetel põhivaradel on 25%.

Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt lähtudes põhivarade eeldatavast kasulikust elueast.

Varade väärtuse langus

Igal aruandekuupäeval hinnatakse materiaalse ja immateriaalse põhivara puhul vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist.

Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega.

Väärtuse langusest tekkinud kahjum kajastatakse summas, mille võrra vara bilansiline maksumus ületab selle kaetava väärtuse.

Vara kaetav väärtus on vara õiglase väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused või vara kasutusväärtus (rahavoogude nüüdiseväärtus), vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Vara väärtuse languse hindamise eesmärgil hinnatakse kaetavat väärtust kas üksiku varaobjekti või väikseima võimaliku varade grupi kohta, mille jaoks on võimalik rahavoogusid eristada (raha genereeriv üksus). Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel aruandekuupäeval, kas võib olla tõenäoline, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud (v.a firmaväärtus, mille allahindlusi ei tühistata). Kui väärtuse testi tulemusena selgub, et vara või varade grupi (raha

genereeriva üksuse) kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, tühistatakse varasem allahindlus ja suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes põhivara allahindluse kahjumi vähendamisena.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 2500

Rendid

Renditehingut käsitletakse kapitalirendina kui kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule.

Kõik ülejäänud renditehingud kajastatakse kasutusrendina.

Rentide kajastamine kui ettevõtte on rentnik.

Kasutusrendi perioodil tasutavad maksed kajastatakse kuluna ühtlaselt kogu rendiperioodi jooksul isegi siis kui lepingujärgsed rendimaksud ei ole võrdsed.

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, võetud laenud, viitvõlad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas. Pikaajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglasel väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustistelt intressikulu sisemise intressimäära meetodil.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates bilansikuupäevast, kui ettevõttel pole õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansi kuupäeva või kui laenuandjal oli õigus aruandekuupäeval finantskohustis tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Ettevõtte moodustab eraldisi nende kohustiste osas, mille realiseerumise aeg või summa pole kindlad.

Eraldistena kajastatakse bilansis tõenäolisi kohustisi, mis on tekkinud enne bilansikuupäeva toimunud sündmuste tagajärjel ning mille realiseerumise aeg või summa pole kindlad. Eraldiste kajastamisel bilansis on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta.

Tingimuslikuks kohustiseks liigitatakse need kohustised, mille realiseerimise tõenäosus jääb alla 50% või mille suurust ei saa usaldusväärselt hinnata. Tingimuslike kohustiste üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Tingimuslikud nõuded: vastavalt tehtud töödele CEN ja CENELEC tekib Eesti Standardiseerimis- ja Akrediteerimiskeskusel nõue Euroopa Komisjoni vastu tõlketoetuste saamiseks. Nõue kajastatakse bilansis peale Euroopa Komisjoni poolt aruannete kinnitamist. Viitvõlad (aruandeperioodi maksmata kulud) on lepingu või mõne muu alusdokumendi alusel tekkepõhiselt arvestatud võlad, mis tasutakse järgmisel perioodil.

Täiendavalt tehtud tööde osas toimub kajastamine tingimusliku nõudena kuni Euroopa Komisjoni poolt saadakse kinnitus täiendava finantseerimise kohta.

Seejärel kajastatakse bilansis toetuse laekumiseni nõudena.

Annetused ja toetused

Mittesihotstarbelised annetused ja toetused kajastatakse tuluna laekumise hetkel.

Sihotstarbelised annetused ja toetused kajastatakse lähtudes juhendis RTJ 12 kirjeldatud sihtfinantseerimise arvestuse põhimõtetest (s.o kajastatakse tuluna siis kui annetus/toetus muutub sissenõutavaks ja annetuse/toetusega kaasnevad tingimused on täidetud). Tegevuse sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna siis kui sihtfinantseerimise laekumine on praktiliselt kindel ja sihtfinantseerimisega seotud sisulised tingimused on täidetud. Sihtfinantseerimise laekumine loetakse praktiliselt kindlaks kui toetuse andja aktsepteerib kuludokumendid, mille eest sihtfinantseerimine on ette nähtud.

Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne kui ühing on täitnud sellega kaasnevad tingimused.

Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustisena.

Sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglasel väärtuses.

Sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis arvele tema netosoetusmaksumuses – s.o vara soetusmaksumuses, millest on maha arvatud vara soetamiseks saadud sihtfinantseerimise summa (tasuta saadud vara soetusmaksumus on null).

Soetatud vara kajastatakse edaspidi vastavalt juhendile RTJ 5.

Tulud

Tulu standardite müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav

ning tehingust saadav tasu laekumine on tõenäoline. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel. Kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, lähtutakse valmidusastme meetodist.

Intressitulu kajastatakse tekkepõhiselt.

Liikme- ja sisseastumismaksud ning muud mittesihotstarbelised tasud ühingu liikmetelt kajastatakse tuluna perioodis, mille eest need on

tasutud.

Kulud

Mittetulundusühingu sihtotstarbelised otsekulud on projektide kulud ja muude sihtotstarbeliste vahendite arvelt tehtud otsekulud, mis on aruandeaastal finantseeritud otsekulud (materjali ja teenuste kulu).

Mitmesugused tegevuskulud on administratiivsetel ja muudel majanduslikel eesmärkidel ostetud teenuste ja abimaterjalide kulu.

Kulusid kajastatakse samas perioodis, mil tekivad nendega seotud tulud.

Maksustamine

Vastavalt kehtivale seadusele mittetulundusühingute tulemit Eestis ei maksustata, seega pole ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ega kohustisi.

Seotud osapooled

Osapooli loetakse seotuks kui ühel osapoolel on valitsev kontroll teise osapoole üle või oluline mõju teise osapoole ärilistele otsustele. Eesti Standardiseerimis- ja Akrediteerimiskeskuse seotud osapoolteks on:

MTÜ liikmed, tegev- ja kõrgem juhtkond ning nendega seotud ettevõtted ja isikud, nende lähedased pereliikmed ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtted.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Arvelduskontod	2 128 184	1 611 806
Kassa	2 370	2 370
Kokku raha	2 130 554	1 614 176

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	70 235	70 235		
Ostjatelt laekumata arved	70 235	70 235		
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	1 245	1 245		4
Muud nõuded	24 808	24 808		
Intressinõuded	23 513	23 513		
Viitlaekumised	1 295	1 295		
Ettemaksed	46 833	29 162	17 671	
Tulevaste perioodide kulud	29 162	29 162		
Muud makstud ettemaksed	17 671		17 671	
Nõuded Euroopa standardiorganisatsioonidele	22 345	22 345		
Muud nõuded	4 599	4 599		
Kokku nõuded ja ettemaksed	170 065	152 394	17 671	

	31.12.2022	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	78 046	78 046		
Ostjatelt laekumata arved	78 046	78 046		
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	443	443		4
Muud nõuded	15 090	15 090		
Viitlaekumised	15 090	15 090		
Ettemaksed	27 119	9 448	17 671	
Tulevaste perioodide kulud	9 448	9 448		
Muud makstud ettemaksed	17 671		17 671	
Nõuded Euroopa standardiorganisatsioonidele	56 512	56 512		
Muud nõuded	20 944	20 944		
Kokku nõuded ja ettemaksed	198 154	180 483	17 671	

2023.aastal Euroopa standardiorganisatsioonidele esitatud aruandluse alusel on tekkinud standardite tõlkimise nõuded:
 CENELEC - European Committee for Electrotechnical Standardization 9537 eurot
 CEN - European Committee for Standardization 12808 eurot

2022.aastal Euroopa standardiorganisatsioonidele esitatud aruandluse alusel on tekkinud standardite tõlkimise nõuded:
 CENELEC - European Committee for Electrotechnical Standardization 11 634 eurot
 CEN - European Committee for Standardization 44 878 eurot

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2023		31.12.2022	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks		18 039		20 733
Üksikisiku tulumaks		21 157		19 700
Erisoodustuse tulumaks		2 210		989
Sotsiaalmaks		39 769		35 724
Kohustuslik kogumispension		1 570		1 483
Töötuskindlustusmaksed		2 438		2 281
Ettemaksukonto jääk	1 245		443	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	1 245	85 183	443	80 910

Maksuvõlad ja ettemaksed on kajastatud lisades 3 ja 8.

Seisuga 31.12.2023 sisaldab käibemaksuvõlg:

- kohustust detsembri KMD osas summas 12 724 eurot
- kohustust e-kaubanduse ja teenuste käibemaksu osas summas 2 835 eurot
- kohustust Ühendkuningriigi maksuametile e-kaubanduse ja teenuste käibemaksu osas summas 2 213 eurot
- kohustust Norra maksuametile e-kaubanduse ja teenuste käibemaksu osas summas 267 eurot

Seisuga 31.12.2022 sisaldab käibemaksuvõlg:

- kohustust KMD osas summas 17 410 eurot
- kohustust e-kaubanduse ja teenuste käibemaksu osas summas 2 294 eurot
- kohustust Ühendkuningriigi maksuametile e-kaubanduse ja teenuste käibemaksu osas summas 830 eurot
- kohustust Norra maksuametile e-kaubanduse ja teenuste käibemaksu osas summas 199 eurot

Lisa 5 Pikaajalised finantsinvesteeringud (eurodes)

		Kokku
	Muud	
Soetamine	1 000 000	1 000 000
31.12.2022	1 000 000	1 000 000
Kajastatud soetusmaksumuse meetodil	1 000 000	1 000 000
		Kokku
	Muud	
31.12.2022	1 000 000	1 000 000
Muud	-1 000 000	-1 000 000
31.12.2023	0	0

Muude finantsinvesteeringutena oli 2022 aastal kajastatud Coop Pank AS-ga sõlmitud tähtajaline hoius kehtivusega kuni 13.08.2024.a. aastase intressimääraga 5 %. Intressi väljamakse toimub hoiustamisperioodi lõpus. 2023. aastal seoses hoiuse lõpptähtaja saabumisega 13.08.2024.a. kajastatud lühiajalise finantsinvesteeringuga

Lisa 6 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

					Kokku
	Transpordivahendid	Arvutid ja arvutisüsteemid	Masinad ja seadmed	Muud materiaalsed põhivarad	
31.12.2021					
Soetusmaksumus	14 953	59 372	74 325	13 980	88 305
Akumuleeritud kulum	-12 865	-37 869	-50 734	-13 980	-64 714
Jääkmaksumus	2 088	21 503	23 591	0	23 591
Ostud ja parendused	11 676		11 676		11 676
Muud ostud ja parendused	11 676		11 676		11 676
Amortisatsioonikulu	-3 789	-8 664	-12 453		-12 453
Allahindlused väärtuse languse tõttu	-14 953	-9 654	-24 607		-24 607
Ümberliigitamised	14 953	9 654	24 607		24 607
Muud ümberliigitamised			24 607		24 607
31.12.2022					
Soetusmaksumus	11 676	49 718	61 394	13 980	75 374
Akumuleeritud kulum	-1 701	-36 879	-38 580	-13 980	-52 560
Jääkmaksumus	9 975	12 839	22 814	0	22 814
Ostud ja parendused		5 150	5 150	3 330	8 480
Amortisatsioonikulu	-2 916	-8 507	-11 423	-552	-11 975
31.12.2023					
Soetusmaksumus	11 676	54 868	66 544	17 310	83 854
Akumuleeritud kulum	-4 617	-45 386	-50 003	-14 532	-64 535
Jääkmaksumus	7 059	9 482	16 541	2 778	19 319

Lisa 7 Immateriaalsed põhivarad

(eurodes)

		Kokku
	Arvutitarkvara	
31.12.2021		
Soetusmaksumus	366 157	366 157
Akumuleeritud kulum	-247 021	-247 021
Jääkmaksumus	119 136	119 136
Amortisatsioonikulu	-54 720	-54 720
Allahindlused väärtuse languse tõttu	-45 430	-45 430
Ümberliigitamised	45 430	45 430
31.12.2022		
Soetusmaksumus	320 726	320 726
Akumuleeritud kulum	-256 310	-256 310
Jääkmaksumus	64 416	64 416
Ostud ja parendused	5 039	5 039
Amortisatsioonikulu	-39 045	-39 045
31.12.2023		
Soetusmaksumus	325 765	325 765
Akumuleeritud kulum	-295 355	-295 355
Jääkmaksumus	30 410	30 410

Lisa 8 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	17 341	17 341	
Võlad töövõtjatele	158 729	158 729	9
Maksuvõlad	85 183	85 183	4
Muud võlad	106 423	106 423	
Muud viitvõlad	106 423	106 423	
Saadud ettemaksed	237 398	237 398	
Tulevaste perioodide tulud	232 319	232 319	
Muud saadud ettemaksed	5 079	5 079	
Kokku võlad ja ettemaksed	605 074	605 074	

	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	8 394	8 394	
Võlad töövõtjatele	144 815	144 815	9
Maksuvõlad	80 910	80 910	4
Muud võlad	79 345	79 345	
Muud viitvõlad	79 345	79 345	
Saadud ettemaksed	211 253	211 253	
Tulevaste perioodide tulud	210 775	210 775	
Muud saadud ettemaksed	478	478	
Kokku võlad ja ettemaksed	524 717	524 717	

Lisa 9 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Töötasude kohustis	123 767	120 236
Puhkusetasude kohustis	34 962	24 460
Muud võlad töövõtjatele	0	119
Kokku võlad töövõtjatele	158 729	144 815

Lisa 10 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

	31.12.2021		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruan-des	31.12.2022		Lisa nr
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks								
Saadud Vabariigi Valitsuselt		14 960	393 000		374 076		33 884	12,14
Saadud EL Standardiorganisatsioonidelt	1 600	6 915	2 900		64 727	56 512		12,14
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	1 600	21 875	395 900		438 803	56 512	33 884	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	1 600	21 875	395 900		438 803	56 512	33 884	
	31.12.2022		Laekunud	Tagasi makstud	Kajastatud tulemiaruan-des	31.12.2023		Lisa nr
	Nõuded	Kohustised				Nõuded	Kohustised	
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks								
Saadud Vabariigi Valitsuselt		33 884	498 000	3 000	409 508		119 376	12,14
Saadud EL Standardiorganisatsioonidelt	56 512		58 212		24 045	22 345		12,14
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	56 512	33 884	556 212	3 000	433 553	22 345	119 376	
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	56 512	33 884	556 212	3 000	433 553	22 345	119 376	

Lisa 11 Liikmetelt saadud tasud

(eurodes)

	2023	2022
Mittesihtotstarbelised tasud		
Liikmemaksud	2 400	2 400
Kokku liikmetelt saadud tasud	2 400	2 400

Lisa 12 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2023	2022
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	433 553	438 804
Kokku annetused ja toetused	433 553	438 804
sh eraldi riigieelarvest	409 508	393 000

Lisa 13 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2023	2022
Standardite müük	1 466 281	1 291 599
Akrediteerimisteenus	978 345	934 066
Standardimisalased koolitused	28 158	39 484
Akrediteerimisalased koolitused	21 245	0
Kokku tulu ettevõtlusest	2 494 029	2 265 149

Lisa 14 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Üür ja rent	10 339	18 400	
Mitmesugused bürookulud	6 286	8 643	
Lähetuskulud	20 016	7 788	
Tööjõukulud	199 559	239 608	16
Kommunaalteenused	3 449	8 610	
Rahvusvaheliste organisatsioonide liikmemaksud	122 597	106 725	
Muud	112 952	73 028	
Kokku sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	475 198	462 802	

Lisa 15 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2023	2022
Üür ja rent	106 693	94 115
Mitmesugused bürookulud	412 938	366 026
Koolituskulud	9 420	8 191
Kommunaalteenused	39 293	43 255
Infosüsteemide arendus	68 726	60 261
Kokku mitmesugused tegevuskulud	637 070	571 848

Lisa 16 Tööjõukulud

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Palgakulu	1 292 904	1 144 911	
Sotsiaalmaksud	432 466	386 425	
Kokku tööjõukulud	1 725 370	1 531 336	
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	199 559	239 608	14
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	34	36	

Lisa 17 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2023	31.12.2022
Juriidilisest isikust liikmete arv	3	3

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2023	31.12.2022
Võlad ja ettemaksed		
Asutajad ja liikmed	119 375	30 884
Kokku võlad ja ettemaksed	119 375	30 884

MÜÜDUD	2023	2022
	Teenused	Teenused
Asutajad ja liikmed		131
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 020	3 986
Kokku müüdnud	1 020	4 117

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	13 760	13 440

Lisa 18 Eesti Akrediteerimiskeskuse majandustegevus

Eesti Akrediteerimiskeskuse tulemiaruanne	2023	2022
(eurodes)		

Tulud		
Annetused ja toetused	54 531	36 603
Tulu ettevõtlusest	1 000 044	934 066
Muud tulud	2 227	204
Kokku tulud	1 056 802	970 874
Kulud		
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-54 531	-36 603
Mitmesugused tegevuskulud	-159 659	-134 808
Tööjõukulud	-812 927	-681 692
Kokku kulud	-1 027 117	-853 103
Põhitegevuse tulem	29 685	117 771
Muud ärikulud	-534	
Finantstulud- ja kulud	-99	-10
Aruandeaasta tulem	29 051	117 761

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 12.06.2024

Mittetulundusühing Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus (registrikood: 80120020) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MAIT PALTS	Juhatuse liige	12.06.2024

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Mittetulundusühing Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus liikmetele

Arvamus

Oleme auditeerinud Mittetulundusühing Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2023 ning tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja netovara muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahkneb oluliselt raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;

- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;

- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/

Tarmo Rahkama

Vandeaudiitori number 614

Grant Thornton Baltic OÜ

Auditiorettevõtja tegevusloa number 3

Pärnu mnt 22, Tallinn, Harju maakond, 10141

12.06.2024

Audiitorite digitaalallkirjad

Mittetulundusühing Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus (registrikood: 80120020) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
TARMO RAHKAMA	Vandeaudiitor	12.06.2024

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Muu mujal liigitamata kutse-, teadus- ja tehnikaalne tegevus	74901	Jah